

VEDAN

Stichting Vredes- en DuurzaamheidsActiviteiten Netwerkstad

Rietmolenstraat 42,
7512 XW Enschede
info@stichtingvedan.nl
www.stichtingvedan.nl

Analyseren, informeren en activeren

LAKA

Documentatie en onderzoekscentrum kernenergie

Ketelhuisplein
Amsterdam
info@laka.org
www.laka.org

aan de woordvoerders in het debat over Staatsdeelnemingen
betreft: verkoop aandelen Urenco

Enschede/Amsterdam, 24 januari 2017

Geachte woordvoerders,

Tijdens het Algemeen Overleg over Staatsdeelnemingen dat u a.s. woensdag 25 januari met de ministers van Financiën en Economische Zaken zult voeren, staat ook de stand van zaken rond de verkoopplannen van Urenco op de agenda.

In een gezamenlijke verklaring hebben de milieuministers van alle Duitse deelstaten afgelopen juni het standpunt ingenomen dat in het kader van de Duitse Atomausstieg niet alleen de Duitse kerncentrales gesloten zouden moeten worden, maar ook nucleaire toeleveringsbedrijven als de verrijkingsfabriek van Urenco in Gronau en de splijtstofstavenfabriek van Aréva in Lingen. Uit een eind juli naar de pers [uitgelekte brief](#) bleek dat de federale milieuminister Barbara Hendricks zich bij dit standpunt had aangesloten.

In plaats van sluiting wordt door de Duitse, de Nederlandse en de Britse regering de afgelopen jaren echter gesproken over de verkoop van de aandelen in Urenco. Dit blijkt een ingewikkeld proces, zo ervaren we niet alleen uit het tijdsverloop maar ook uit de verschillende tussenrapportages. Daaruit rijst niet alleen het beeld van verschillende inzichten maar ook van verschillende belangen bij de drie betrokken regeringen en de twee betrokken Duitse energiebedrijven.

Dit beeld wordt versterkt in de overleggen met de Duitse antikernenergiebeweging waarin we de – overigens karige – informatie van de Duitse en Nederlandse overheden over dit proces met elkaar vergelijken. In dat verband wijzen wij u op de antwoorden van de [Duitse federale regering](#) op vragen vanuit de Duitse Bondsdag naar aanleiding van de informatie die minister Kamp afgelopen najaar naar de Tweede Kamer stuurde over de impasse in het proces die ontstaan was door de blokkade die de Duitse regering opwierp tegen de door de Duitse energiebedrijven gewenste beursgang van Urenco.

De formulering in het gecombineerde antwoord van de Duitse regering op de vragen 1 en 2 dat de beursgang niet alleen door E.ON en RWE maar ook door Troika-partners (i.c. de Britse en Nederlandse regering) was voorgesteld brengt ons tot de vraag of de Nederlandse regering in dit proces ook met de optie van een beursgang in heeft kunnen stemmen en hoe zij dan de publieke belangen meende te kunnen waarborgen waarop alle nadruk werd gelegd in de brieven van minister Dijsselbloem van mei 2013 en september 2015 en in de AO's die sindsdien met de minister zijn gevoerd. Is het inderdaad uitsluitend aan de opstelling van de Duitse regering te danken dat Urenco niet zonder meer naar de beurs is gebracht, of heeft de Nederlandse regering hier toch een andere rol in gespeeld dan de Duitse regering in haar antwoorden aan de Bondsdag suggereert en waarover minister Kamp in zijn brief van afgelopen najaar – bij herlezing n.a.v. deze informatie valt dat des te meer op – eigenlijk niets meedeelt terwijl minister Dijsselbloem tijdens het Algemeen Overleg over nucleaire veiligheid van eind november desgevraagd antwoord dat de borging van de publieke belangen alle prioriteit heeft en zonder die borging geen sprake kan zijn van beursgang.

Voorts hadden wij uit de brief en de bijdragen van minister Dijsselbloem aan diverse Kamerdebatten over de borging van de publieke belangen altijd begrepen dat de borging van deze belangen het gehele Urenco-concern zouden betreffen (zo ook nu weer uit zijn beantwoording van [vraag 19](#) van het debat over Staatsdeelnemingen), maar meent de Duitse regering blijkens haar antwoord op vraag 3 van de Bondsdag dat dit enkel de Nederlandse Urenco-vestiging betreft en zou het vooral om informatievoorziening gaan. De Duitse regering lijkt in haar beantwoording van mening te zijn dat het publieke belang alleen gewaarborgd kan worden door het meerderheidsaandeel in handen van de Britse en Nederlandse regering blijft. Bij ons roept discrepantie tussen de antwoorden van minister Dijsselbloem en die van de Duitse regering toch de vraag op over welk wetgevingspakket afgelopen zomer dan precies overeenstemming is bereikt met de Britse en Duitse regering en waarom deze door de twee Duitse energiemaatschappijen werd afgewezen.

Uit de beantwoording door minister Dijsselbloem van de vragen 57 en 58 (debat Staatsdeelnemingen) zou men de indruk kunnen krijgen dat, gezien de ontwikkelingen op de wereldmarkt voor verrijkt uranium, de Nederlandse regering gaandeweg haar prioriteit is gaan verleggen van het borgen van publieke belangen naar een verkoop zolang het bedrijf nog een zekere verkoopwaarde heeft en niet in de eerste plaats een financieel blok aan het been is, zoals de Duitse energiebedrijven hun aandeel steeds meer zijn gaan ervaren. We wijzen in dit verband op het feit dat het niet goed gaat met het bedrijf Urenco. De laatste jaarcijfers waren teleurstellend, waarvoor, volgens een verklaring, de val van het Britse Pond na de Brexit-beslissing verantwoordelijk was. Maar ook de orderportefeuille groeit vrijwel niet (meer) en het bedrijf dat de centrifuges maakt, ontslaat massaal mensen en krimpt sterk in.

In dit verband is het antwoord op vraag 58 van belang. De vraag gaat over de lagere credit rating en kredietwaardigheid van het bedrijf en wat de minister daar aan wil gaan doen. Minister Dijsselbloem antwoordt dan: *“De wereldwijde vraag naar verrijkt uranium en daarmee de potentiële verdien capaciteit voor Urenco is gedaald. De verdien capaciteit van een onderneming is een van de indicatoren waarop de credit rating is gebaseerd. Uit een lagere potentiële verdien capaciteit volgt daarom een lagere credit rating. Urenco heeft echter wel voldoende liquide middelen en een solide vermogenspositie. Urenco ontwikkelt momenteel een nieuwe strategie, waarin de daling van de vraag naar verrijkt uranium een belangrijke rol speelt. Als aandeelhouder volg ik die strategie nauwgezet.”*

De verrijkingsmarkt is inderdaad niet rooskleurig. Dit is komt deels door een teveel aan verrijkingscapaciteit en deels door de ook nog eens verminderde vraag naar verrijkt uranium. Een en ander blijkt ook uit het feit dat Urenco - net als haar grootste concurrent, het Russische Tenex - bezig is oude voorraden verarmd uranium her te verrijken en zo zelf een grote voorraad uranium op te bouwen. Dat herverrijken kan heel goedkoop omdat de centrifuges anders stil zouden staan. Maar hierdoor wordt de uraniummarkt verder verstoord en bestaat de kans dat Urenco op den duur het volgende nucleaire probleemkindje van minister Dijsselbloem wordt.

Tegen deze achtergrond is de “nieuwe strategie” die Urenco momenteel ontwikkelt, uitermate relevant voor het hele vraagstuk over de verkoop van de staatsaandelen in dit bedrijf en voor een eventuele nieuwe strategie die de Nederlandse regering in reactie hierop ten aanzien van Urenco zou moeten ontwikkelen.

Al met al dient zich, naast de opties “aandelen houden” (om de publieke belangen te kunnen waarborgen) en “aandelen verkopen” (om toekomstige financiële schade te voorkomen) ook steeds nadrukkelijker de optie “bedrijf sluiten” aan, die, gezien de uitgelekte brief van de Duitse minister van milieu, ook al binnen de Duitse regering speelt. Het lijkt ons een steeds reëlere vraag aan de Nederlandse regering om ook deze optie (waardoor zowel de publieke belangen gewaarborgd worden als toekomstige financiële schade wordt voorkomen) in haar overwegingen te betrekken.

Met vriendelijke groet,
namens stichting VEDAN,

namens stichting Laka,